

SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W LUBAWIE

I. CELE SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ :

W Banku Spółdzielczym w Lubawie funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 Prawa bankowego, jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w banku;
- 4) zgodności działania banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

II. ROLA ZARZĄDU BANKU, RADY NADZORCZEJ I KOMITETU AUDYTU

A. Zarząd Banku Spółdzielczego w Lubawie

- projektuje, wprowadza oraz zapewnia we wszystkich komórkach organizacyjnych funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli, komórkę ds. zgodności i audyt wewnętrzny,
- podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz z komórką ds. zgodności i audytem wewnętrznym,
- ustanawia kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
- określa rodzaje działań podejmowanych w celu usunięcia nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej (w tym środki naprawcze i dyscyplinujące),
- nie rzadziej niż raz w roku informuje Radę Nadzorczą o wypełnianiu zadań o których mowa powyżej.

B. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Lubawie

- sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej,
- zatwierdza kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
- monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki ds. zgodności, komórki ds. kontroli wewnętrznej, komórki audytu wewnętrznego, Zarządu Banku oraz Komitetu Audytu,
- odpowiada za nadzór i coroczną ocenę adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki ds. zgodności oraz komórki audytu wewnętrznego,
- informuje SSOZ BPS o wynikach przeprowadzonej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

C. Komitet Audytu Banku Spółdzielczego w Lubawie

Do podstawowych zadań Komitetu Audytu należy:

- bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej na zlecenie Rady Nadzorczej,
- opiniowanie systemu kontroli wewnętrznej na potrzeby dokonywania przez Radę Nadzorczą corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej na podstawie:
 - informacji na temat nieprawidłowości krytycznych i znaczących zidentyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania oraz informacji na temat statusu realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących w tym zakresie,
 - kwartalnych raportów dotyczących wyników identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności,
 - raportów z działalności Stanowiska ds. zgodności,
 - oceny adekwatności i skuteczności 3 linii obrony dokonanej przez Radę Nadzorczą SSOZ BPS.

Ogólna rola Komitetu Audytu została zdefiniowana w Rozdziale 8 Ustawy z dnia 11 maja 2017r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 poz. 1089).

III. SCHEMAT ORGANIZACJI TRZECH LINII OBRONY W RAMACH STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ BANKU

KOMÓRKA AUDYTU WEWNĘTRZNEGO (audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS)						3 linia obrony
KOMÓRKA DS. ZGODNOŚCI (Stanowisko ds. zgodności)	KOMÓRKA DS. KONTROLI WEWNĘTRZNEJ (Stanowisko kontroli wewnętrznej)	KOMÓRKA DS. RYZYKA (Analitycy Ryzyk Bankowych)	GŁÓWNY KSIĘGOWY	ZESPÓŁ ANALITYKÓW KREDYTOWYCH I WIERZYTELNOŚCI TRUDNYCH	CZŁONKOWIE ZARZĄDU BANKU (z wyłączeniem Wiceprezesa Zarządu ds. Handlu)	2 linia obrony
FUNKCJA KONTROLI - KOMÓRKI OPERACYJNE (pracownicy: Zespołu Zarządzania Sprzedażą, Zespołu Wsparcia Sprzedaży, Punktu Kasowego, Zespołu Organizacyjno - Administracyjnego, Zespołu ds. Rozwoju Technologii Informatycznych i Bezpieczeństwa, Zespół Księgowości, Administrator Rozliczeń/ Archiwista oraz Wiceprezes Zarządu ds. Handlu)						1 linia obrony

IV. FUNKCJA KONTROLI

Na funkcję kontroli składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne,
- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne istotnym procesom.

Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności przez:

- 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;
- 2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów systemu kontroli wewnętrznej z procesami w działalności Banku, które przez Uczestnika zostały uznane za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

V. UMIEJSCOWIENIE, ZAKRES ZADAŃ ORAZ NIEZALEŻNOŚĆ KOMÓRKI DO SPRAW ZGODNOŚCI ORAZ AUDYTU WEWNĘTRZNEGO

Struktura systemu kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Lubawie obejmuje dwa poziomy kontroli:

- 1 poziom – kontrole realizowane na poziomie operacyjnym, np. kontrola przełożonego, kontrola na drugą rękę, kontrole w systemach informatycznych,
- 2 poziom – kontrole realizowane przez dedykowane do tego komórki, tj. Stanowisko ds. zgodności, Stanowisko kontroli wewnętrznej, komórkę ds. ryzyka (Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz), Głównego Księgowego oraz Kierownika ZAKiWT.

Trzeci poziom systemu kontroli wewnętrznej (audyt wewnętrzny) na mocy zapisów Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz Umowy SSOZ BPS jest realizowany wyłącznie przez SSOZ. Audyt wewnętrzny podlega organizacyjnie Prezesowi Zarządu SSOZ i funkcjonalnie Radzie Nadzorczej SSOZ i tylko te jednostki są odpowiedzialne za dokonywanie oceny skuteczności i efektywności 3 poziomu kontroli.

Funkcjonujące w Banku Stanowisko ds. zgodności podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu – takie usytuowanie w strukturze organizacyjnej gwarantuje niezależność tej komórce. Ponadto Zarząd BS zapewnia jej odpowiedni status poprzez szczegółowe określenie obowiązków i uprawnień, tryb powoływania i odwoływania jak również wysokość wynagrodzenia (zatwierdzanego przez Radę Nadzorczą). Do zadań Stanowiska ds. zgodności należy w szczególności: 1) opracowywanie regulaminu funkcjonowania komórki ds. zgodności, 2) opracowywanie rocznego planu działania komórki ds. zgodności, 3) zatwierdzanie procedur i metodyk wykorzystywanych w procesie niezależnego monitorowania, w ramach funkcji kontroli oraz zarządzania ryzykiem braku zgodności, 4) opracowanie zasad okresowego raportowania do Zarządu banku i Rady nadzorczej lub Komitetu audytu.

Ponadto do obowiązków Stanowiska ds. zgodności należy:

- przestrzeganie zasad etyki zawodowej,
- przestrzeganie zasad poufności w odniesieniu do informacji pozyskiwanych w związku z wykonywaniem zadań,
- wykonywanie czynności z zachowaniem niezbędnej niezależności i obiektywizmu,

- odpowiednie zabezpieczanie materiałów i dokumentów uzyskanych podczas wykonywania czynności, w tym zabezpieczanie ich przed dostępem dla niepowołanych osób,
- odpowiednie dokumentowanie wykonywanych czynności oraz przestrzeganie zasad archiwizacji,
- niezwłoczne informowanie przełożonych o krytycznym poziomie ryzyka braku zgodności.

VI. ZASADY COROCZNEJ OCENY SKUTECZNOŚCI I ADEKWATNOŚCI SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ DOKONYWANEJ PRZEZ RADĘ NADZORCZĄ

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Lubawie corocznie dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej 1 i 2 poziomu systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o przyjęte kryteria, m.in. na podstawie:

- informacji Zarządu Banku o realizacji zadań w ramach systemu kontroli wewnętrznej,
- ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta,
- wyników audytu zrealizowanego przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS (z uwzględnieniem stopnia realizacji wydanych zaleceń poaudytowych),
- raportów przedstawianych przez komórkę ds. zgodności i komórkę ds. kontroli wewnętrznej,
- wyników oceny rocznej Badania i Oceny Nadzorczej (BION) oraz inspekcji dokonywanej przez KNF,
- stopnia realizacji celów strategicznych,
- osiągnięcia zakładanych założeń finansowych na dany rok, w tym wskaźników określonych w Umowie Systemu Ochrony,
- raportów z przeprowadzenia niezależnego monitorowania i testowania w ramach funkcji kontroli,
- istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej ocen i opinii dokonywanych przez podmioty spoza Banku.

Przy dokonywaniu oceny, w szczególności zwraca się uwagę na poniższe kwestie:

- skuteczność działań podejmowanych w celu ograniczenia wystąpienia nieprawidłowości krytycznych i znaczących,
- ilość błędnie, nieadekwatnie zaprojektowanych mechanizmów kontrolnych,
- skuteczność raportowania o nieprawidłowościach krytycznych i znaczących,
- ilość reklamacji i skarg od Klientów Banku.

Z uwagi na fakt, że BS Lubawa jest Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS oraz uwzględniając zapisy Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających 3 linia obrony (tj. Audyt Wewnętrzny) jest realizowana przez jednostkę zarządzającą Systemem Ochrony. W związku z tym ocena adekwatności i skuteczności 3 linii obrony jest dokonywana wyłącznie przez Radę Nadzorczą jednostki zarządzającej Systemem Ochrony. Ocena ta, jest następnie wykorzystywana przez Radę Nadzorczą BS do dokonania oceny całego systemu kontroli wewnętrznej.